II. INSTRVCTIO

Pro formandis processibus in causis Strigum, Sortilegiorum, & maleficiorum.

XPERIENTIA rerum Magistra apertè docet, grauissimos quotidie committi errores in formandis Processibus contrà Striges, siuè Lamias, & Maleficas in notabile præiudicium tàm Iustitiæ, quàm huiusmodi mulierum inquisitarum, ità vt in Sanctæ Romanæ, & Vniuersalis Inquisitionis aduersùs hæreticã prauitatem Generali Cõgregatione longo tempore obseruatum fuerit, vìx vnquam repertum fuisse aliquem processum similem rectè, & iuridicè formatum, imò plerumquè necesse fuisse quamplures Iudices reprehendere ob indebitas vexationes, inquisitiones, carcerationes, nèc non diuersos malos, & impertinentes modos habitos in formandis processibus, reis interrogandis, excessiuis torturis inferendis, ità vt quandoquè contigerit iniustas, & iniquas proferri sententias, etiam vltimi supplicij, siuè traditionis Brachio Sæculari, & re ipsa compertum est, multos Iudices ità faciles, & procliues fuisse ob leue, aùt minimum inditium credere aliquam mulierem esse Strigem, & ideò nihil omninò prætermisisse, vt ab huiusmodi muliere, etiàm modis illicitis talem confessionem extorquerent, cùm tot tamèn, tantisquè inuerisimilitudinibus, varietatibus, & contrarietatibus, vt super tali confessione nulla, aùt modica vis fieri posset; Quaproptèr vt Iudices de cætero magis cauti esse possint in conficiendis huiusmodi processibus, infrascripta diligentèr, & accuratè præ oculis habeant, & considerent.

Error principalis, & peculiaris omnium ferè Iudicum in hac materia est deuenire nedùm ad inquisitionem, & carcerationem, sed sæpè etiàm ad torturã contrà aliquàm mulierẽ de maleficio impu-

putatam, quamuis non constet de corpore delicti siuè maleficij, & tamèn in iure indubitatum est ad tales actus deueniri minimè posse, nisi priùs de huiusmodi corpore constet, cùm agatur de delicto, cuius vestigia remanent. Corpus autem delicti non dicitur probatum, prout multi Iudices videntur præsupponere ex eo, quod prætensus maleficiatus sit, vel fuerit infirmus, siuè decesserit; Clarum est enim quòd infirmitas, & mors regularitèr ex maleficio non prouenit: Ideò oportet exquisitas diligentias iudiciales adhibere, examinare Medicos, qui infirmum curarũt, illos diligentèr interrogando de qualitate infirmitatis, & an ex arte Medicinæ dignoscere possint infirmitatem esse, vel esse posse naturalem, illos etiam interrogando circa totam seriem, & accidentia ipsius infirmitatis à principio: omnia fusius in processum redigere ad hoc, vt si fortè aliquis medicus per imperitiam (prout multoties euenit) nesciuisset qualitatem morbi iudicare, & proptereà iudicasset non esse naturalem, sed ex maleficio prouenire, alius medicus magis peritus habita notitia omnium accidentium eiusdem infirmitatis, licèt infirmum non viderit, possit dignoscere, an talis infirmitas ex morbo naturali, necnè, prouenire potuerit. Et vlteriùs maximè congruum esset ad eundem effectum iudicialitèr examinare familiares infirmi prò habẽdã notitia principij infirmitatis, & eius progressus, ex hoc enim apparebit, an conueniant depositiones Medicorum, & familiarium circà accidentia infirmitatis, & sic tutiùs poterit ferri iudicium à Iudice, an constet de corpore maleficij. Quod si ex huiusmodi diligentijs Iudici apparebit infirmitatem esse, vel fuisse naturalem, procul dubio procedere non debet contrà accusatam de tali maleficio: Si verò Medici periti clarè iudicauerint esse, vel esse posse probabilitèr maleficium, tunc Iudex securiùs cogitare poterit de inquisitione formanda contrà accusatam.

Insupèr antequàm Iudex deueniat ad carcerationem prætensæ Maleficæ, debet diligentèr rimari cuncta indicia, quæ sunt contra illam, neque ex sola denunciatione prætensi maleficiati, & eius attinentium, esse facilis ad carcerationem, nisi simul allegetur aliqua probabilis causa, ob quam animus Iudicis rationabilitèr moueri possit ad credendum, quod mulier accusata tale maleficium committere voluerit, & eiusdem causæ aliquam probationem, vel saltèm non leue indicium habeat, antequàm ad carcerationem deueniat.

Aduertat præcipuè Iudex in ipso actu carcerationis diligentem facere

cere perquisitionem in domo mulieris inquisitæ, & talem perquisitionem per se ipsum, aùt Vicarium idoneum faciat adhibito Notario, àc testibus, nèc huiusmodi perquisitioni interueniant personæ attinentes, aùt familiares prætensi maleficiati, ne contingat, proùt aliquandò suspicatum est, dolosè aliqua supponi maleficium denotantia in graue præiudicium Reæ inquisitæ, & in dicta perquisitione annotentur diligentèr per Notarium omnia reperta in domo, & capsis, & non solùm quæ possunt iuuare intentionem Fisci, sed etiam, quæ possunt iuuare Ream inquisitam, proùt imagines Sanctorum, Corona, diuina Officia, libri deuotionum, Schedulæ Communionis, aqua, & palma benedictæ, & alia similia, singillatìm illa describendo in Inuentario perquisitionis conficiendo. Nèc sint faciles Iudices ad firmitèr credendum aliqua reperta, proùt oleum in vasculis, pinguedo, pulueres, & similia esse aptata ad maleficium, sed faciant illa considerari à peritis ad effectum, vt dignoscatur, an deseruire possint ad alium finem, quàm maleficij.

Multotiès euenit, quod familiares prætensi maleficiati credentes maleficium, perquirunt intus anaclinterium, ceruical, & puluillos lecti ipsius infirmi, & cùm inueniant inuolucra, quæ videntur ad maleficium aptata, illa deferunt ad Iudicem, qui super hoc maximum facit fundamentum ad effectum probandi maleficium, & in hoc debet esse multum vigilans, & circumspectus Iudex; facile enim euenire potest, vt talia à familiaribus infirmi supposita fuerint, vt sìc faciliùs Iudex inducatur ad credendum maleficium, & ad procedendum contrà aliquam personam.

Prætereà Iudex benè aduertere debet qualitatem repertorum in huiusmodi lectis, cùm enim anaclinteria, & alia præfata conficiantur ex pluma, aùt lana, & quotidiè intermisceantur, & inuoluantur, dùm lectus prosternitur, facilè euenire potest, vt spatio alicuius temporis, fiant quædam inuolucra, quæ videantur præseferre suspicionem maleficij, & tamèn naturalitèr contingere possunt, vltrà quod in actu huiusmodi confectionis anaclinteriorum, & aliorum prædictorum ex incuria Magistri illa fabricantis, aliqua intermisceri potuerunt, ex quibus huiusmodi inuolucra ex se confecta fuerint.

Et ideò si perquirerentur singulorum lecti, præcipuè ex pluma confecti, de facili in aliquibus similia inuolucra reperirentur. Nec etiam est mirum quod in huiusmodi lectis quandoquè reperiantur acus, nàm vbì sunt mulieres, acus vbiquè abundant,

 & fa-

& facile est, quod per accidens spatio alicuius temporis multæ acus in prædictis mobilibus introcludantur.

Nequè forsan ab re est considerare, Dæmonem aliquandò talia supponere potuisse absquè participatione, & assensu alicuius, vt indè credatur maleficium commissum, & sic aliqua persona indebitè damnum patiatur, quemadmodum videmus in actu exorcismi nonnullorum obsessorum, qui videntur euomere acus, clauos, & diuersa inuolucra, quæ tamen impossibile est obsessos in corpore habere, prout non habent, sed Dæmon in illo actu, talia supponit ad os obsessi, vt credatur fortè, obsessum esse maleficiatum, & aliquis indè indebitè molestetur. Ex quibus patet, quàm circumspectus esse debeat Iudex circà huiusmodi reperta, cùm de facili, vel potuerint supponi, vel esse naturalia, vel facta opera Dæmonis sinè alicuius ministerio.

Consueuerunt (parùm quidèm prudentèr) multi Exorcistæ iuxta non bonam (quo ad hoc) theoricam Flagelli Dæmonum, interrogare Dæmonem in Exorcismis, quomodò ingressus fuerit corpus obsessi, & an ex maleficio, & quis huiusmodi maleficium cõmiserit: Vndè Dæmon Pater mendacij, & inimicus quietis humanæ sæpe respondet, se ingressum esse corpus obsessi ex maleficio facto à tali persona, in tali cibo, siuè potu, & vt Dæmon magis certum reddat Exorcistam, & alios de hac re, supponit euomenda ab obsesso quædam similia ei rei, in qua dixit maleficium factum fuisse, & alia pleraquè vt suprà dictum est.

Hinc diuersis vicibus obseruatum fuit, aliquos iudices formare processus contra prætensos maleficos nominatos à Dæmone, vt suprà, tanquàm si ex dicto Dæmonis probentur præmissa: Vndè super huiusmodi processibus nulla vis facta fuit à Sacra Congregatione, imò semper repræhensi fuerunt Exorcistæ, Dæmonẽ vt suprà interrogantes, & Iudices, qui super Dæmonis responsione processum formarunt.

Aliqui iudices opinãtur (& perperam quidèm) quod eo ipso, quod aliquis reperitur obsessus, id ex maleficio prouenerit, & ex hoc solo iniustè formant processus contrà personas aliquo modo obsessis infensas, vel aliundè indiciatas. Hoc est maximè absurdũ; Cui enim dubiũ est, quod sinè maleficio ex permissione Dei potest Dæmon vexare corpus alicuius? Caueant itaquè omninò Iudices, ne ex sola obsessione Dæmonis conficiant processus supèr maleficio, imò etiàm sint cauti ne decipiantur ab aliquibus, qui in præmissis imposturam committunt, & diuersimodè se obsessos esse simulant, sæpè enim huiusmodi impostores reperiuntur.

Non

Non sint faciles Iudices ad faciendum magnam vim contrà aliquam personam vtì Strigem, & maleficam ex indicio famæ, quamuìs enìm aliàs famæ indicium sit magni momenti, attamèn in ista materia ob odium cõmune, quod habetur in Striges, contrà quas omnes vnanimitèr clamant, facillimè insurgit huiusmodi fama contrà aliquã mulierem, præcipuè quandò est Vetula, & turpis formæ; Vndè vel modicum fundamentum super tali fama fiat, vel saltèm diligens Iudex interroget Testes, à quãto tempore ortum habuerit, & à quibus, & à qua occasione; Hinc enìm forsan sæpè ex processu apparebit, famam esse indicium modici momenti.

Vlteriùs aduertendum est, quemadmodùm mulierum genus est maximè superstitiosum, & sortilegijs præcipuè amatorijs deditum, nõ tamèn sequi, quod si aliqua mulier sortilegia, & incantationes, vel ad sananda maleficia, vel ad cogendam voluntatem hominum, vel ad alium quemcumque finem fecerit; ergo est strix formalis; potest enìm esse sortilegium sinè apostasia formali ad Dæmonem, licèt non careat suspicione apostasiæ vel leui, vel vehementi iuxtà qualitatem sortilegiorum adnotatam in c. accusatus §. sanè de hæret. in sexto, & ideò bonus Iudex dùm format processum contrà aliquã mulierem confessam, vel conuictam de huiusmodi sortilegijs, non sit facilis ad concipiendum in animo suo, quod sit apostata formalis ad Dæmonem, licèt hoc esse possit, sed quandò deueniet ad torturam contrà hanc mulierem, illam in genere interroget. an habuerit aliquod pactum cum Dæmone iuxtà ea, quę inferiùs dicentur circà modum torquendi: & ad hoc maximè aduertere debent Iudices, quia multi in hoc decipiuntur, falsò putantes, quod huiusmodi sortilegia fieri non possint sinè apostasia formali ad Dæmonẽ, & hinc oriũtur maxima præiudicia mulieribus inquisitis de huiusmodi sortilegijs; Iudices enìm minus periti, vel aliàs nimis faciles (ob lecturam aliquandò librorum de sortilegijs, & Strigibus tractãtium) falso præsupposito decepti, nullã viam relinquunt, etiam indebitam, pro extorquenda confessione mulierum, quæ sæpissimè ob diuersos malos, & illicitos modos habitos, tandèm inducuntur ad fatendum ea, quæ nunquàm cogitarunt.

Vt autèm euitentur huiusmodi mali modi, ad infrascripta attendant diligenter iusti Iudices.

In primis (quatenùs fieri potest) non permittant mulierem carceratã ob maleficium, aut sortilegium, quempiam alloqui, & si plures reperiantur mulieres carceratæ in materia præmissa, non permittant simul alloqui, sed retineantur in carceribus separatis, quia sæpè multæ conuenerunt falsum fateri contrà se ipsas in materia apostasiæ,

ſiæ, putantes hac via citiùs à carceribus eximi.

Nullo modo curent, neque permittant Iudices, quod cuſtos carceris, aùt quiſuis alius ille ſit, mulieribus sìc carceratis ſuadeat quid fateri debeant cùm examinatæ fuerint, multotiès enim compertum eſt, quod mulieres huiuſmodi ſuaſionibus impulſæ, aùt etiàm ſpe impunitatis promiſſæ (quæ tamèn nunquàm eis promitti debet) faſſæ fuerunt id, quod nèc etiàm ſomniarunt.

Iudices nunquàm alloquantur huiuſmodi mulieres carceratas circà merita cauſæ, niſì iudicialitèr eas examinando.

Nullas ſuggeſtiones in illis interrogandis omninò faciant, ſed ab initio interrogentur, An ſciant, vel præſumant cauſam examinis, ſeù carcerationis, deindè de inimicis, & de cauſis inimicitiarum, poſteà poſſunt interrogari de curſu vitæ ſuæ, de frequētatione Sacramentorum, quis fuerit earum Confeſſarius, & de alijs ſimilibus, ex quibus detegi poſſit bona, vel mala earum vita, & conditio: Deindè in genere poſſunt interrogari, An ſciant aliquod ſortilegium, & ad quem effectum, & an vnquàm huiuſmodi, aut aliud ſortilegiū executioni demandauerint, & ſi negauerint, poſſunt fieri alia interrogatoria in genere, paulatìm eis obijciendo, quod deponitur in proceſſu eas ſcire, aùt commiſiſſe tale, & tale ſortilegium; Et tandèm ſi omnia negent, poſſunt eis in diuerſis interrogatorijs paulatìm obijci, quæ in proceſſu contrà illas habentur, circumſcriptis tamèn nominibus, & cognominibus teſtium, & circuſtantijs, ex quibus ad notitiam deuenire poſſint, qui ſint teſtes, & tandèm completo proceſſu informatiuo, ſi adhùc perſiſtant in negatiua, erunt repetendi teſtes proceſſus offenſiui, quæ repetitio vt validè, & legalitèr fiat, formandi priùs ſunt articuli pro parte fiſci ſuper capitibus, quę pro fiſco prætenduntur, & copia dictorum articulorum danda ipſis inquiſitis, aſſignando eis Aduocatum, & Procuratorem idoneum etiàm ex officio, quatenùs Inquiſitæ, vel ob paupertatem, vel alia de cauſa illos non habeant, eiſdemque tempus congruum detur ad dandum interrogatoria, quo elapſo, fiat repetitio; Facta repetitione detur eiſdem terminus ad faciendas defenſiones, deturquè copia proceſſus, & factis defenſionibus, ſeù lapſo termino ad illas faciendas Iudices conuocent cōgregationem Conſultorum peritorum, in qua per extenſum proceſſus legatur, ſuppreſſis nominibus, & cognominibus, & circumſtantijs, & ſi de modo expeditionis cauſæ non ſint concordes, aùt cauſa ſit grauis, vel ratione delicti, vel ratione perſonæ, non deueniatur ad torturam, niſi conſulta Sacra Congregatione ad quam mitti debeat copia integr proceſſus tàm offenſiui, quàm defenſiui, & quando videretur Iudi-

cibus cum voto suæ Congregationis, sine difficultate ad torturam deueniri posse, quia indicia essent vrgentia, aduertatur, ne in ipsa tortura interrogentur inquisitæ de delicto in specie, quod prætenditur; sed tantùm antequàm deueniatur ad decretum torturæ, obijciantur eis iterùm indicia, quæ in processu habentur, & posteà in actu torturæ interrogentur tantùm, vt dicant veritatem de ijs, supèr quibus fuerunt interrogatæ, & si fateri cœperint, non suggeratur eis aliquid; sed tantùm recipiantur, & scribantur verba præcisa earum confessionis; interrogando posteà in genere supèr vlteriori veritate.

Aduertatur, ne tortura detur cùm squassis, aùt cùm aliquo pondere, siuè baculo ad pedes, sed sit simplex eleuatio in torturam funis, aùt sit simplex tortura alterius generis tormentorum, quatenùs tormento funis torqueri non possint.

Non sint faciles Iudices ad repetitionem torturæ, nisì causa sit grauissima, quo casu iàm erit consulenda Sacra Congregatio, vt dictum est.

Nullo modo abradantur aliqui pili, aut capilli ipsarum mulierum, nèc vim faciant Iudices contra inquisitas in quodam indicio ab aliquibus Doctoribus considerato, videlicèt quandò fortassè huiusmodi mulieres (maximè in tortura) non emittunt lachrymas.

Tortura nunquàm excedat tempus vnius horæ, nec de facili per horã tortura inferatur, nisì stante grauitate causæ, & vrgẽtibus indicijs simul, & in fine examinis annotetur tempus, quo in tormento manserunt.

Maximè est aduertendum, quod in euentum, in quem huiusmodi mulieres apostasiam ad Dæmonem, & accessum ad ludos diabolicos faterentur (quo casu corpus delicti aliundè probari non potest, quàm per propriam confessionem) curandum est sinè minima suggestione, vt huiusmodi mulieres totam seriem facti à semetipsis recenseant, & quomodò ab initio ad id inductæ fuerint, de tempore, & alijs circumstantijs, nàm hoc modo videri poterit an confessio huiusmodi apostasiæ, & accessus ad ludos, verisimilis sit, nec ne, & casu, quo fateantur aliqua particularia, siuè circumstantias, quę sint verificabilia, omninò Iudices diligentias faciant pro ijs verificandis, quià sìc magis verisimiles reddentur cõfessiones circà apostasiam, & accessus ad ludos, aliàs si tales circumstantiæ adductæ falsæ comperirentur, dubitari posset de veritate huiusmodi confessionis forsàn secutæ, vel vi torturæ, quę est remedium fallax, vel suggestione alicuius, vel tædio carceris, vel quià sìc crederent facilius ipsis indulgendum esse, proùt aliquandò compertum est, diuersis istis respectibus, mulieres falsò fassas esse apostasiam, & accessus ad præfatos

ludos.

ludos: Et vt faciliùs Iudices possint se abstinere à quacumque suggestione, quando mulieres incipiunt fateri talem apostasiam, forsan meliùs esset, vt tùnc Iudices obliuiscerentur eorum, quæ dicũt Doctores in ista materia, quià sæpè visum est, quod Iudices in ordine ad ea, quæ perlegerunt penès Doctores, multa præiudicia faciunt his mulieribus.

Et quatenùs tales mulieres fateantur apostasiam, & accessus ad ludos, & nominet complices in huiusmodi ludis, nullo modo procedatur cõtrà huiusmodi complices, quià cùm talis accessus plerumquè per illusionem contingere possit; iustitia non postulat, quod contrà cõplices cognitos, & visos, per illusionem procedatur.

Omninò Iudices scribere faciant in processu inrerrogatoria omnia per extensum ab ipsis Iudicibus facta, vt ex lectura processus appareat qualia illa fuerint, & an adsint suggestiones, cùm maximo enim abusu, & præiudicio consueuerunt aliqui Iudices scribi facere, Ad opportunam interrogationem Respondit, seù aliàs Respondit.

Multi Iudices deueniunt ad formandum processus, nèc colligitur ex processu, quale fuerit primum indicium, & vndè prouenerit; sed processus sic incipiunt; Cũ ad aures deuenerit, seù aliàs; Præcedente fama publica &c. Caueant igitùr Iudices ab isto errore; & semper examinent in principio processus personam, seù personas, quæ ad aures primò aliquid dixerunt, vel quomodò talis fama ad eius notitiam peruenerit, & cuncta seriatim in processum redigant, ità vt nihil omnino omittatur.

Plerumque contingere potest, quod Infantes decedant ex suffocatione in lectis pauperum Matrum, & Nutricum, & ob id prohibetur Matribus, & Nutricibus, ne in earum lectis, sed in cunabulis separatis infantes retineant; ideò prudentes iudices benè aduertant, quià secuta aliquãdò simili suffocatione, ne illa detegatur, Matres, siuè Nutrices propalant, infantes occisos à Strigibus.

In huiusmodi causis, & processibus formandis omninò seruentur Taxæ aliàs transmissæ de mandato Sacræ Congregationis, & quandò mulieres præcipuè sunt pauperes, caueant Iudices ab earum bonorum expilatione.

ROMAE, Ex Typographia Reu. Cam. Apost. MDCLVII.

SUPERIORUM PERMISSU.